

Артур Струнгар,

кандидат наук із соц. комунікацій,

старший науковий співробітник,

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського,

ОСНОВА ГЕОІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ БІБЛІОТЕК УКРАЇНИ

Реалізація сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та збільшення документальних потоків на базі технологічного прориву ХХІ століття обумовлює трансформацію будь-якої інформації у електронний вигляд. Сучасні системи управління порталами дозволяють реалізовувати проекти будь-якої складності, в яких важливу роль відіграє конвергенція різноманітних каналів комунікації.

Розробка певної стратегії щодо представлення та розвитку бібліотечних порталів в пошукових системах, що є запорукою успіху бібліотечного представництва в інтернет-середовищі, має бути важливою складовою будь-якої політики чи стратегії розвитку бібліотеки в інтерактивному інформаційному середовищі. Адже основною метою опублікування матеріалів в інформаційних джерелах виступає поширення їх до цільової аудиторії, простота доступності пошуку та популяризація контенту. Побудова комунікацій з розвитком інформаційно-комунікаційних технологій на сьогодні має складну структуру, оскільки невід'ємною складовою виступають пошукові системи.

В ХХІ столітті такі пошукові системи, як Google, Yandex, Yahoo, Bing тощо мають технологічні параметри ранжування вебсайтів та їх інформації за певними ключовими запитами користувачів. Запити користувачів в пошукових мережах мають показники, які відображають затребуваність читачів при використанні пошуковими системами. Комунікація користувача та інформаційного представництва бібліотеки представлено на рисунку 1.

При подібних запитах користувач системи пошуку сподівається на релевантність запиту щодо видачі на сторінці Google. Водночас бібліотечна установа сподівається на те, що вебсторінку із підготовленим матеріалом побачать користувачі, які зацікавлені в інформації на вебсторінці. В результаті користувач в пошуковій системі Google витрачає багато часу на сам процес пошуку, а бібліотечна установа не може надати свій продукт цільовій аудиторії.

Рис. 1. Комунікація користувача та бібліотечного представництва

Щодо ефективності вебресурсу, то одним із найпопулярніших показників є вимірювання за допомогою переходів на сайт, що становить лише певну частину ефективності роботи вебсайту. Варто зазначити, що до основних показників можна віднести рейтинги сайту DR; UR; Ahrefs; Alexa; кількість переходів; кількість ключових слів, за якими сайт знаходиться на перших 100, 10, 3 позиціях пошукових систем; геотаргетинг; кількість показів у пошуковій системі. Варто наголосити на тому, що лише комплексна аналітика дає змогу зрозуміти та порівняти інтернет-ресурси, оцінити їх ефективність та спрогнозувати їх подальшу роботу.

За описом Ларрі Пейджа близька до ідеалу пошукова система розуміє значення запиту і видає саме ті результати, які потрібні. Дослідження команд Google показують, що для користувачів також важлива швидкість отримання результатів. Щоб підібрати сторінки, що містять релевантні відомості, перш

за все необхідно проаналізувати значення слів в запиті. Тому можна сказати, що повинен проводитися аналіз мовної моделі запиту, що дозволяє визначати, які поєднання слів слід шукати в індексі пошукової системі. Для цього виконується ряд дій – від інтерпретації орфографічних помилок до визначення типу введеного запиту на основі результатів останніх досліджень в сфері розуміння природної мови. Наприклад, навіть якщо у введеного слова кілька значень, Google-пошук визначить вірне. Це стало можливим завдяки спеціальній системі синонімів, що дозволяє істотно збільшити якість результатів за більш ніж 30% запитів на різних мовах. Тому впевнено можна стверджувати, що взаємозв'язок гіпертекстових посилань, ключових запитів користувачів та пошукової видачі релевантних веб-ресурсів став основою для формування нового напрямку – SEO просування.

Варто зазначити, що зовнішні гіпертекстові зв'язки мають набір певних параметрів, які характеризують їх якість. Оскільки бібліотечні сайти мають декілька мов, семантичне ядро побудоване з певним напрямком розвитку, а саме, ресурс має різні показники топових позицій та кількості ключових слів на топових позиціях в різних країнах.

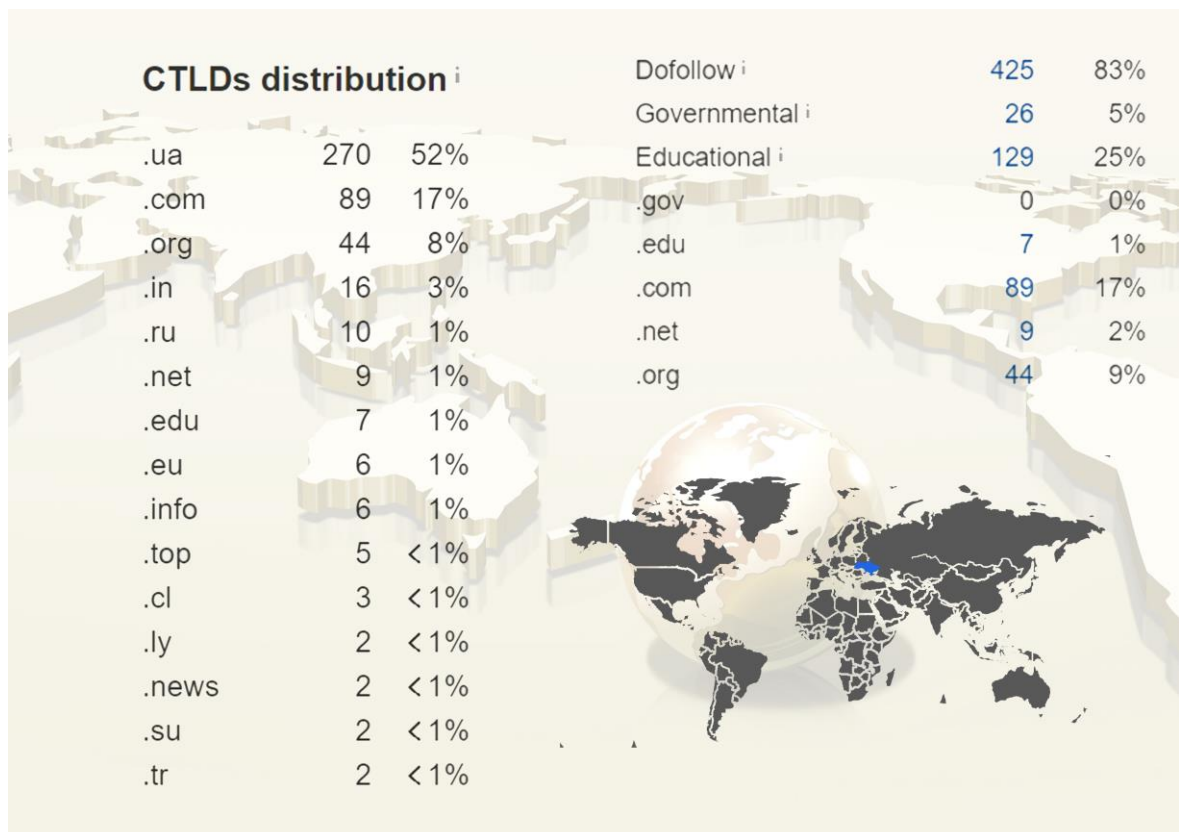

Рис. 2. Структура зовнішніх гіперпосилань

Розглянемо три координуючі науково-методичні центри публічних бібліотек, таких як : Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, Національна бібліотека України для дітей, Державна бібліотека України для юнацтва.

Рис. 3. Семантичний напрямок пошукового трафіку Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

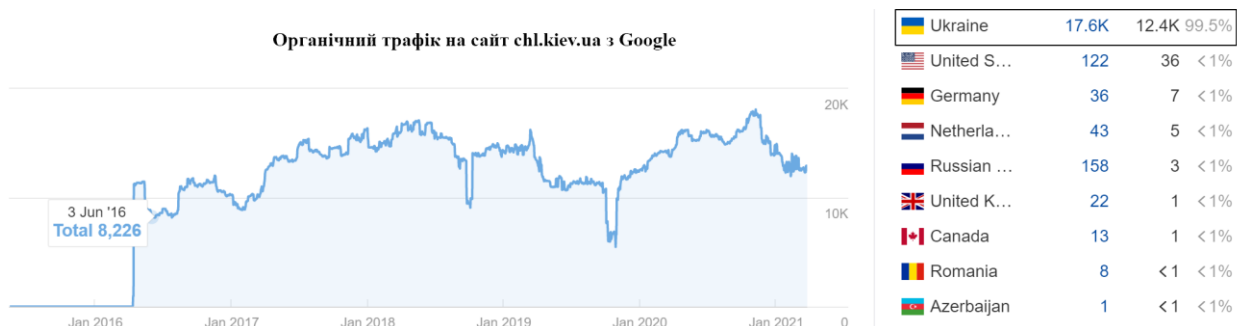

Рис. 4. Семантичний напрямок пошукового трафіку Національної бібліотеки України для дітей

Рис. 5. Семантичний напрямок пошукового трафіку Державної бібліотеки України для юнацтва

Згідно отриманих даних, у всіх координуючих науково-методичних центрів публічних бібліотек семантичне ядро сформоване вірно та веб-ресурси отримують органічний трафік з України. Гарним прикладом зміщеного семантичного ядра є Державна науково-технічна бібліотека України.

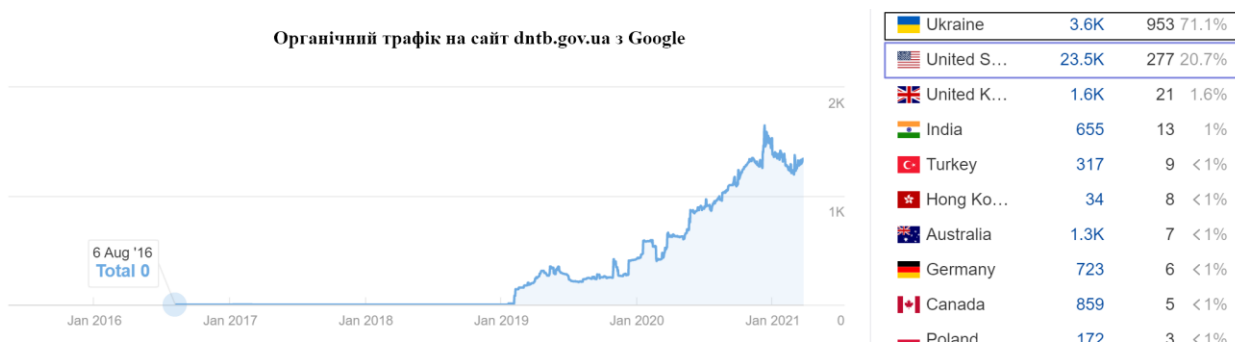

Рис. 6. Семантичний напрямок пошукового трафіку Державної науково-технічної бібліотеки України

Більш ніж 20% відвідувань сайту відбувається із США, майже 2% з Британії, а кількість ключових слів становить 23 500, які рухаються у ТОП пошуку американської видачі, тоді як в Україні становить лише 3 600. Але основний трафік на сайт поступає з України, що підтверджує низькі позиції ключових запитів у США і більші в Україні.

Рис. 7. Семантика та трафік Державної науково-технічної бібліотеки України у США

Але це лише питання часу, оскільки при такій кількості семантичних груп, якщо цілеспрямовано розвивати даний напрямок, бібліотечний сайт Державної науково-технічної бібліотеки України може стати найвідвідуванішим сайтом України у бібліотечній сфері у США.

Для прикладу, розглянемо Публічну бібліотеку Філадельфії у США. Їх відвують близько 31 000 користувачів в місяць з органічного пошуку, там їх кількість ключових запитів в ТОП – 100 Google становить 4 200, оскільки більшість ключових слів знаходяться на перших сторінках пошуку, вони мають гарні показники відвідуваності веб-ресурсу.

Згідно отриманих даних, у Державної науково-технічної бібліотеки України, семантичне ядро вже становить 23 500 , а у бібліотеки Філадельфії лише 4200. При просуненні запитів на перші сторінки, більшість американців зможе читати і користуватися Українським бібліотечним порталом, звісно у тій тематичній зоні, яка буде в ТОП Google. Таким чином, ми розглядаємо вплив семантичного ядра на різні пошукові системи Google та можливість донесення важливої інформації до більшості мешканців тієї чи іншої країни.

*Рис. 8. Семантика та трафік Публічної бібліотеки Філадельфії у США
freelibrary.org*

Геоінформаційний простір бібліотек України має величезні можливості охоплювати мільйонами користувачів та подавати оперативно важливу інформацію в потрібне місце. За рахунок величезної кількості матеріалів, які зберігаються та поступають в бібліотеки, при правильній структурі та роботі інформаційних порталів, жоден канал новин не зможе охоплювати настільки багато людей, як бібліотеки. Digital розвиток бібліотек потребує координаційної роботи, побудови стратегії розвитку та подачі інформації, формування структуризації кожного сегменту роботи від прийому матеріалів, публікації до аналітики.